

Fylkesmannens myndighet til å fastsette forskrift om utvidelse eller innskrenking av jakttida for elg og hjort, grågåås, stripegåås og kanadagås. Retningslinjer fra Direktoratet for naturforvaltning.

Innledning

Ved revidering av jaktidsforskriften for perioden 2007-2012 ønsket mange rettighetshavere å få lengre jakttid på *elg* og *hjort*. For å imøtekomme ønsket har Direktoratet for naturforvaltning (DN) gitt adgang til dette dersom særskilte forhold ligger til grunn. Disse retningslinjene er et verktøy i fylkesmannens arbeid med å fastsette forskrift knyttet til § 3 i jaktidsforskriften. Retningslinjene gjelder også fylkesmannens adgang til å utvide jakttiden på grågåås, kanadagås og stripegåås.

Fastsetting av forskrift

Endring av jakttiden med hjemmel i jaktidsforskriftens § 3 skal gjøres ved fastsettelse av forskrift om utvidelse eller innskrenking; jf forvaltningslovens kapittel VII "Om forskrifter".

Jaktidsforskriften gir hjemmel for at søknad om endret jakttid skal fremmes av en eller flere kommuner til fylkesmannen. En søknad kan være initiert av rettighetshaver(e)/grunneierlag, men skal alltid gå gjennom en eller flere kommuner. Kommunen må da vurdere om søknaden tilfredsstillende bestemmelser gitt i jaktidsforskriften og i gitte retningslinjer. Kommunens beslutning om å unnlate å fremme en søknad for fylkesmannen er ikke å anse som et enkeltvedtak, og kan dermed ikke påklages. Ordningen med kommunal søknad er av administrativ karakter, for å effektivisere fylkesmannens saksbehandling og for å gi lokal medvirkning.

Fylkesmannen skal vurdere om det er grunnlag for å endre jakttid, og kan avstå fra å høre på slik endring dersom grunnlag ikke finnes. Dette er ikke å regne som et enkeltvedtak som kan påklages. I tilfeller hvor det er grunnlag for endring kan fylkesmannen selv utføre høringen eller be kommunen gjennomføre høringen.

Endring av jakttiden kan gjelde hele eller deler av en kommune eller flere kommuner. Fylkesmannen skal påse at kommunene innenfor naturlig sammenhengende regioner samordner seg. Det er ikke klageadgang på forskrifter fastsatt med hjemmel i lov og etter lovlig høring.

Elg og hjort

Bestandsmessige behov

Uttak av elg og hjort reguleres gjennom fastsetting av minsteareal tilpasset bestandsstørrelsen. Hjorteviltforskriftens § 6 gir kommunene mulighet til å fravike minstearealet med inntil 50 prosent når særlige bestandsmessige forhold foreligger.

For å utvide jakttiden av bestandsmessige behov forutsettes det at forsøk med å regulere bestanden på ordinær måte er forsøkt. Kommunen skal før søknad oversendes til fylkesmannen påse at den ordinære jakttida er utnyttet, eventuelt både inneværende og tidligere år. Det er ikke tilstrekkelig hvis det kun har vært jaktet i helgene. Unntak kan være tettstedsnære områder der hensyn til øvrig friluftsliv legger begrensninger på jaktutøvelsen særlig i helgene. Et lokalt og tidsavgrenset lavt uttak av elg og hjort på grunn av klimatiske hendelser i en jakt sesong er ikke et tilstrekkelig grunnlag for å utvide jakttiden samme sesong. Dersom slike isolerte hendelser er utslagsgivende for bestandsforvaltningen må en anta at bestanden i utgangspunktet er for stor, og at gjeldende minsteareal bør endres/vurderes.

Forvaltningsmessige behov

Med forvaltningsmessige behov menes problematikken knyttet til trekkende bestander av elg og hjort som gjør skade på skog og jord-/hagebruk, og/eller fører til økt hyppighet av trafikkpåkjørslar. Når det foreligger forvaltningsmessige behov for utvidet jakttid, bør tiltaket være en planmessig tilnærming retta mot bestandens årsleveområde. Dersom bestandens årsleveområde omfatter flere kommuner bør kommunen søke samarbeid med nabokommuner før søknad fremmes for fylkesmannen.

Næringsmessige behov

Rettighetshavere som har inntekt av betydning (og/eller planlagt inntekt) fra næringsutvikling/ utmarksturisme knyttet til utleie av elg- og hjortejakt, kan få utvidet jakttid på elg og/eller hjort. Det skal da foreligge næringsmessige behov utover det høstingsmessige. Dette skal dokumenteres, for eksempel gjennom en fullverdig driftsplan (bestandsplan, delplan for næring og rekreasjon og en økonomisk delplan). Der driftsplan ikke foreligger bør en forretningsplan for driften legges ved søknaden.

Varighet

Forskrift om utvidet jakttid på elg og hjort kan når utvidelsen er begrunnet i forvaltningsmessige og/eller næringsmessige behov, gjelde i hele jaktidsperioden, dvs tom 31.3.2012. Dersom begrunnelsen er bestandsmessige behov bør utvidelsesforskriftens varighet normalt ikke overstige 1 år.

Generelle forutsetninger

Fastsetting av forskrift om utvidet jakttid bør omfatte hele kommunen. Utvidet jakttid bør i tillegg omfatte vesentlige deler av bestandens årsleveområde. Dersom ikke hele kommunen omfattes av forskriften, bør den gjelde en vesentlig og klart avgrenset del av kommunen. Dette av hensyn til andre brukergrupper.

Fylkesmannen skal motivere til at rettighetshaverne samarbeider om utvidet jakttid innenfor rimelig store arealer for å løse bestandsmessige utfordringer, og derigjennom legge grunnlag for bærekraftig næringsutvikling med basis i hjorteviltressursen. Dersom bakgrunnen for søknaden er næringsutvikling bør arealene som omfattes av søknaden være minimum 35 000 daa, eller samlet gjelde minst 25 fellingstillatelser for elg og/eller hjort.

I forbindelse med alle søknader om utvidet jakttid bør det foreligge en bestandsplan. Søknaden bør inneholde en tidsangivelse og begrunnelse for utvidet jakttid og en beskrivelse av virkemidler i bestandsforvaltningen.

Søknad om utvidet jakttid skal inneholde dokumentasjon på at det tillates samjakt (småviltjakt og rådyrjakt sammen med elg og/eller hjortejakt) og annen utøvelse av friluftsliv i området. Jakt etter småvilt og rådyr med hund skal tillates i områder der det normalt jakes med hund.

Fylkesmannen kan stille krav om at søkende kommuner informerer om endret jakttid gjennom media. Det kan også stilles krav om at rettighetshaverne tilpasser jakta i tid og rom til andre brukergrupper. I tilfeller der utvidet jakttid fører til utstengning av andre brukergrupper, kan fylkesmannen oppheve forskrift om utvidet jakttid.

Innskrenkning av jakttiden

Fylkesmannen kan av hensyn til andre brukere av utmarka innskrenke ordinær jakttid for elg og hjort. Dette kan gjøres ved å utsette starttidspunkt, framskyve avslutningstidspunkt, innføre opphold i jakta og avgrense jakta til spesielle ukedager og/eller deler av døgnet. En innskrenkning av jakttida kan gjelde hele eller deler av kommunen. Dette gjelder områder jakt på elg og/eller hjort hindrer utøvelsen av annet friluftsliv eller der det ikke tillates samjakt.

Jakttidens lengde

Jakttidsforskriften gir etter dette åpning for en tredeling av jakttidene;

1. En ordinær jakttid for elg og hjort slik de er beskrevet i forskriften.
2. En åpning for at fylkesmannen utvider jakttiden med hele eller deler av perioden 1. november til 23. desember for elg og 16. november til 23. desember for hjort.

3. I tillegg kan jakttida for begge disse artene utvides til å gjelde hele eller deler av perioden 1. januar til 31. januar. Slik utvidelse skal kun benyttes der skadegjørende trekkende bestander medfører dokumenterte beiteskader. Fylkesmannen skal legge strenge kriterier til grunn for å ta i bruk denne muligheten til utvidelse av jakttida, og andre forvaltningsmessige virkemidler skal være prøvd før slik forskrift vedtas.

Grågås

Utvidelse av jakttid og forvaltningsplaner

I henhold til forskrift for jakt- og fangsttider 2007-2012 har fylkesmennene myndighet til gi adgang til å starte jakta på grågås inntil 15 dager før ordinær jaktstart (ordinær jakttid for grågås er 10.08, med unntak av områdene langs Skagerrakkysten/Oslofjorden, samt i deler av Nordland, Troms og Finnmark fylker). For at en slik forskrift skal kunne fastsettes må lokal forvaltningsplan for grågås foreligge, og planens faglige innhold må være godkjent av fylkesmannen.

Lokal forvaltningsplan for grågås skal inneholde følgende elementer

- friområder og områder hvor det kan jaktes

Områdene hvor det kan jaktes skal som hovedprinsipp være aktivt drevne innmarksarealer. Fylkesmannen kan unntaksvis fravike dette dersom intensjonen med tidligjakta likevel ivaretas i planen

Formålet med å starte jakta på grågås tidligere skal være som følger:

- begrense skadeomfanget på dyrket mark
- regulere bestanden ved å øke jaktuttaket ved
  - at jakta kan foregå over en lengre periode før gjessene trekker sørover
  - å felle flere ikke-hekkende gjess

En forutsetning for å kunne benytte seg av de forvaltningsmessige tiltakene som tidlig jakt er at det ikke drives utstrakt skadefelling av grågås på vårparten.

Når fylkesmannen godkjenner det faglige innhold og de tiltak som beskrives i en lokal forvaltningsplan, kan fylkesmannen åpne for jakt på grågås inntil 15 dager før ordinær jaktstart. I perioden fram til ordinær jaktstart kan det kun jaktes i tidsrommet 0400-1100.

Kanadagås og stripegås

Utvidelse av jakttid

Fylkesmennene er gitt myndighet til å utvide jakten på stripegås og kanadagås med inntil 15 dager i forkant av ordinær jakttid, og inntil to måneder forlengelse i etterkant av ordinær jakttid. For at slik ekstraordinær jakttid skal innvilges, må hensynet til andre arter veie tungt. Jakt i områder med særlige verdier for andre arter, det være seg for eksempel overvintringsområder og viktige område for trekkfugl, er ikke ønskelig.

Tidligere jaktstart på stripegås og kanadagås skal så langt det er mulig ikke komme i konflikt med utøvelsen av grågåsjakt i områder hvor grågås oppholder seg i samme biotop som enten stripe- eller kanadagås.

For å redusere bestandene av kanadagås og stripegås i umiddelbar nærhet av tettbebyggelse er det åpnet for eggsanking. Det er åpnet for en generell adgang (grunneier/bruker) til eggsanking av begge artene i hele landet i perioden til og med 1. juli.